

COLABORATORII REVISTEI OVIDIU

FLORIAN BECESCU, NUSY TULIU, G. TUTOVEANU.

Capitan D. M. IONESCU, D-na NUSY P. YULCAN, DEM. D. STOENESCU, P. DANIELESCU, ELEONORA I. P. XOUR
ST. ST. TUTESCU, C. P. DEMETRESCU, PAPA HAGI, D-r. SUNDA, RENERT, MEDINA COCLLI.

MULTUMIRE

Reînoinm mulțumirile noastre călduroase persoanelor mai jos notate, cari la apelul ce le am făcut au bine voit a ne trimite costul abonamentului după cum urmează :

Pe un an

- D-lui **Scarlat Vărnăv**, Prefectul județului, pentru donațiune.
- > *Arhimandritul Valerian*, S-ta Mitropolie București.
 - > *Colonel Nicolae Blețeani* comandantul Regimentului 5 Călărași.
- D-nei *Maria Gambouras*, Constanța. ;
- D-lui *Dimitrie Alessiu*, propr. agricol, Laz-Mahale jud. Constanța
- > *Jeanne Allesiu*, idem Muratan
 - > *Nicolae Mihailof*, Constanța.
 - > *Constantin Gheorghiu Cociu*, C-ța
 - > *Teohari Nicolaș*, Cernavoda
 - > *Lt. Pompiliu Georgescu*, Comand. Șalupei Troțuș—Zimnicea.
 - > *Danilescu*, primar Biulbiul
 - > *Handoca*, Director-comisar C-voda
 - > *G. Grigoriu*, Galatz.
 - > *Pr. Ailănu*, Cara-murat.
 - > *Cișmegiu*, funcționar —Gară.
 - > *Brancovici*, Directorul Băncii G-le
 - > *Popescu*, Casierul Băncii G-le
 - > *Constantin Ion*, Osman-facă.
 - > *Cosma Dussi*, Constanța
 - > *Petre Bula* farmacist Constanța
 - > *Grigore Nicolaș*, Constanța
 - > *Negel* sub-prefect Medgidia
 - > *Mandaș* primar, Șiriu.
 - > *Alexandrescu* învățător, Capugiu
- D-șorei *Nella Ștefănescu*, Craiova
- Onor. *Clubului Ovidiu*, Constanța
- > *Clubului Comercial*, idem
- D-lui *Marroiani* comerciant, Constanța
- > *Paul Pașă*, revisor școlar al județului Constanța
- D-lui *Ghițescu* Dirigintele Oficiu Postal Mangalia.
- > *Hristu Costa*.
 - > *Păun Niculescu*, primar Asarlăc.
- D-nei *Epifania Dimirache*
- D-lui *Șt. Tușescu*, învățător Catanele Dolj
- > *Gr. Dobrescu* telegrafist, Medgedia
 - > *Polăreca Opran* inginer, Bușeu.
 - > *Frumușelu Grogdibod*, Romanați
 - > *N. Caradžia*, Sofia.
 - > *N. Vasilescu*, funcționar gară.
 - > *Aurel Marinescu*, Copadin
 - > *Gh. Papadopol*, învăț. Pantelimon
 - > *G. Cosmescu*, Turnu Măgurele
 - > *Pr. Anton Balaban*
 - > *Andrei Trifoescu*, Măgurele
 - > *I. G. Popa*, Cernavoda
 - > *Jean Mihaescu*, vama Iași
 - > *Petre Manole*, C-voda
 - > *Panait Stanciof*, vama C-Voda
 - > *Ion Rînrănu*, București.
 - > *G. Trăndabur*.
 - > *Matei Popescu*, mecanic.

Pe șase luni

- D-lui *Zaharia Tanta*, Botoșani.
- > *Oprea Rusu*, Plosca—Dolj.
 - > *C. Ionescu*, Primărie
 - > *P. Bărsescu*
 - > *G. A. Vlad*.
 - > *C. Cantunier*.
 - > *Sub-Locot. Ion Popescu*, Loco
 - > *Ion Predescu* telegrafist, R.-Vâlcea
 - > *Liczenu*.
 - > *Pr. Georgescu*, Pașarlia.
 - > *Pr. Săndulescu*, Ghiuvenlia
 - > *Videscu*. T.-Măgurele.

OVIDIU

PRIMA REVISTA LITERARA DOBROGEANA

MACEDONIEI

I

Cu pletele în jos tu plângi,
Frumoasa mea virgină,
Venin amar de veacuri strângi
Rupi përu'n palma mânei stângi,
Și inima-ți suspină.

II

Ca o fecioară pe mormânt
Amantu-î când jeleşte
Suspini meru, suspinu-ți sfânt
La mine-ajunge-adus de vânt
Și 'n taină mă 'ngrozește.

III

Ce ai de plângi, copila mea,
Ce ai de plângi într'una?...
Tu ești frumoasă ca o stea,
Și lumea toată, zëu, te-ar vrea
Mirvasă tot-deauna.

IV

Tu ai păduri de chiparoși
Și lanuri mari de aur,
Voinicii ai mândri și frumoși,
Eroi ca zimbrii de pletoși,
Ai roze, crini, și laur.

V

Ai cer albastru și senin —
Piduri cu reef isoare...
Dar trist ți-î zimbetul divin
Și ochii 'n vece de lacrimi plin
De plânge sfântul soare.

VI

Tu haine negre întruna porți
Și fața ți-e pală
Ca fața albă-a albei torți
Parcă-ai jeli pe scumpii morți
Ca pelida Maglala

VII

În roz odată nu te'imbaci,
Maramă porți cernita;
Cu bucuria nu te'împaci —
Nu-î bine, măndro, cece-ce faci,
Când ești așa iubită;

VIII

De fii tef ca niște zmei,
De-ai tăi copii ca aquile
Ce rătăcesc prin munții grei
Cu piept pãros, ca niște lei,
Cîntând eglogi, idile.

IX

Te uită, zëu, la ai tefi români,
Voinicii tefi privește
Cu foe în ochi, cărligu'n mîni,
Ei sunt ai culmelor stăpîni,
Și lumca î pizantește...

X

Din frunză doina o doinose
De-î cald, de-î ger, ninsoare...
De cîntec munții hohotose,
Ei sunt de neam împărătese
Și-au turme de mioare.

XI

Măi au frumoase erghelii
Cu mînzii ce-au steme 'n frunte,
Se-adapă iarna în câmpii,
Iar vara 'n codri cu-ape vii,
Păscînd în plaiu de munte

XII

De ce dar așa tristă ești
Și-așa de 'ntunecată?
Ca o naiadă din povești
A rare ori tu ne zîmbești,
Copilă adorată!

XIII

Ți-î frică poate de streini,
De codrii lași, prădalnicii,
De-aceea a ochilor lumini
Sunt pline de-apă... tu suspini
Când ai flăcui năvalnicii.

XIV

Ca o furtună de la nord
Ca vîntul de la poluri!
Veni-va ziua de acord
Și de pe al mării verde bord
Veni-vor stolori-stolori

XV

De Muzecheri, ce 'n Dumnezeu
Cu barda daî fără frică...

Veni-vor Farsalioți mereu —
Veni-va 'ntreg poporul meu
Și nația-mi voinică:

XVI

Să-ți apere frumosul sin,
Frumusețea ta rivniță,
Veni-va armat ori-ce român
Cu suflet mîndru, braț păgîn,
Și mîna oțelită.

XVII

În roșii albe grămosteni
Veni-vor, zău, eu toți:
O, veți vedea ce bravi oșteni
Vor fi vestiții tîi munteni
Și mindri, Epiroții!

XVIII

Bărbați, femei, bătrîni, flăcăi
Ca aquilele s'or strînge
Cînd cornul va suna în văi,
Și pe poteci, cărări, și căi
Va curge val de sânge.

XIX

Comunele ce-a-una-albese
Prin stînci, ca cutburii albe,
Tu veți vedea cum își roese
Ca-albinele ce biznese
Copii și fete dalbe.

XX

Comorile să-ți apere,
O tu, frumoesă zîină,
Lungii săbii o să scapere,
Și trupu-ți o să acopere
Cohorta cea română.

XXI

Vor fiții stindardele
Pe coaste și pe dealuri,
În vînt sbura-vor bardele,
Și s'or retrage oardele
Ca un potop de valuri.

XXII

Mulți vor cădea sub brațul lor
Ca spicele de grîne,
Iar neașul sfînt, triumfător
Va resuma pe sus, prin ner,
C'întînd femei ca zîne.

XXIII

Cu crucea 'n mîni toți vom lupta,
Cu prapuri înainte,...
O, pentru frumusețea ta
Și cîrrii 'n ajutor vor sta
Și Domnul cel putînt!

XXIV

Și șoimii cu ciocu 'nsingerat
Te-or ajuta pe tine,
De arme, tunuri, nechezat
Va geme Pindu 'ntmecat
Și culmile-î divine.

XXV

Ca grîndina din luna April
Vor ropoti copite,
Tipînd de groază ca copil
Nemernicul strîin — uimit
S'o duce 'n zări ferite.

XXVI

De glonțe roșii și de fum,
De săbii 'n veci tenute,...
Rămâne-va în urmă serum,
Cadavre miî pe latul drum,
Frînturi de arme sute.

XXVII

Rapace paseri de prin nori
Abate-s'or pe ele
Tipînd sinistru sara, 'n zori,
Răspunde-vor răpele 'n fiori
Și codrii plini de jale.

XXVIII

Iar cîinii ceî flămânzi rinjind
Vor rupe cărnuri, oase,
Și ulii mari din 'naltul Pind
Tu veți vedea mereu venind
Cu ghiarele hidoase —

XXIX

Bucăți să smulgă — sînge bînd
Din trupuri, leșuri moarte,
Iar negrii corbi din zări căzînd
Vor croncîni, sîtuî sburînd
Departe — mai departe.

XXX

Vor plînge mame și surori
Cu lacrimi mari de sânge,
Copii orfanî, cumnați, nurori
Și dis de dimineață 'n zori
Femeile vor plînge:

XXXI

Cînd vor afla c'af lor bărbați
Murit'au în bătae
De care, de-armsării călești,
De lance și săbii spîntecoști
Zăcînd de stîrvuri clae...

XXXII

Așa va fi copila mea,
Frumoasa mea virgină,
O, făr de alta veți vedea,
Așteaptă nu te speria,
Saride, nu suspină!

XXXIII

Pe legea noastră ne jurăm
Că neamul nu ni'l vindem,
Viața? da! o 'nmormântăm,
Noi moartea chiar o cântăm
O candelă s'aprimem....

XXXIV

Nepoții neștri 'n viitor
S'o vază, ca să știe
Că pentru neam eroii mor,
Căci moartea-i lînger zămbitor
Cu ochi de poezie.

XXXV

O, o măreț să cazî luptând
Lovit în piept de glonțul cald!
Aș vrea să mor așa, cântând,
Stăruind dulce sarutând
Și n reșu-mî singe să mă scald.

XXXVI

Murul în lupta voii purta
Eroea cunună
Cu toți desavalma voii lupta
Să-ți apăr frumuse-ța ta
O patre.....

Mama bună!

Yuși Tulliu.

TURBANUL ȘI ESARFA IMPĂRĂTEASCĂ

(Povestea bunicii asupra campaniei de la 1877)

I

După o absență de 20 de ani din satul meu natal Terr'nova vilaetului Monastir-Macedonia, m'am hotărît să mai văd odată satul acela de munte, poetic și fermecător, cum nu-mi închipuiesc să mai fie altul. Să nu se confunde cu Târ'nova bulgărească.

Acum eram de 25 de ani și mă înapoiam la căminul părintesc - cu gând să studiez moravurile conșingentilor mei, să mai scormonesc și eu ca și alții comoara trecutului, să aflu de la centenari ce a mai fost pe vremuri pe aci; căci pe mine mă aduseser tușă în țară în vîrstă de 5 ani abia și din spusa ei am aflat că sunt născut în frumoasa Terr'nova.

Acest sătuc de munte mi-a făcut impresia unui templu grandios, aparat la sud-vest și est de ramurile Peristeriei și umbrat de brazi seculari.

N'are de cât un singur defileu - o cale netedă și puțin în pantă care conduce drept pe bulevardul Dragorului, riul ce desparte în două Monastirul său Bitule.

În capul satului pe platoul «Gorițe» se înalță monumentală catedrală «Sânta Maria», unde am primit botezul.

Pietrele stradelor vecinic curate, scelipe se ca diamante sub reflexul razelor solare. Dragorul aci e un pârîu cristalin care în coborâșul lui spre câmpia Bitulei, este întrerupt prin numeroase iazuri de-asupra cărora se văd construite atâtea mori, ascunse de priviri de păduri dese și de o vegetație luxuriantă.

Distanță de câți-va pași de moara lui Sideri e casa noastră, construită de bunicu înainte de 1848, toată în piatră albă și acoperită cu ardesie neagră. Vădând'o, ai crede că e monastire din alte vremuri.

În față e curtea spațioasă, în cuprinsul căreia se întinde un covor verde ca de mătase.

Ce 'naltă și deasă e iarba aci!

Curtea e împrejmuită cu un zid de piatră înalt până în dreptul porților de stejar.

Numai din ceardac se poate vedea codrul de brad, care devine tot mai des cu cât te afunzi în el. De aci din ceardac, zărese în vecinătatea noriilor sburând păcuri de vultur, iar pe vârful muntelui cete de ciute sărind din stîncă în stîncă.

În partea dreaptă a curței văd o *pleamniță*, un fel de grajd lung încăpător pentru 50-60 capete de vite mari.

În fund este grădina cu arbori seculari, toți fructiferi, printre cari perele pergamat, merele, smochinii și măslinii, îmi fac impresia unui colț de paradis.

În țară la noi n'am vădut încă așa grădină.

II

Din toți câți au viețuit odinioară și cari au durat această gospodărie n'a mai rămas acum de cât bunica, în al nouă-deci și noulea an la venirea mea:

Ca un stălp rămas,
Născută cu lumca într'un ceas,
Ea parcă-i viul parastas
Al altor vremi...

Coșbuc

noră-sa, sau soția unchiului meu decedat cu doi ani înaintea tatei, cu două fete

măritate și nepotul, adică eu, reîntors din străini (!)

Pe bunice nu l'am apucat în viață, murind pe la 1869. Pe tata, care ocupase dregătorii în stat sub împărăția turcului, mi-l amintese ca prin vis.

În odăea de primire mi-a atras luare aminte un turban brodat în fir auriu, având o semilună în față, efigia imperiului și împrejur mai multe stele. O eșarfă asemenea brodată, pe care observai un rând de litere turcești, ce nu fui în stare să le aflui înțelesul, două arme scurte cu mânerle de argint, artistic sculptate, un iatagan și toată această armătură cu turbanul și eșarfa împodobeau peretele din spre răsărit.

— Ce sunt aceste bunice, întreba.

Dânsa ștergându-și ochii cari i se îmborbonară de lacrimi, își potrivea bine ochelarii, apoi începu a-mi povesti ca din carte, arătându-mi cu toiagul turbanul:

— Acesta a fost dat lui taică-tău de către Sultanul Abdul Azis în semn de cinste că a servit împărăția cu credință până a murit; acest colan pe care stă scris, numele lu taică-tău și slujba ce a ocupat iarăși i a fost dat pentru același cuvânt; armele sunt tot ale lui; când eșua cu *Zabiții* în județ, le purta la el... Unu era Pitu V... în vilaetul nostru. O, nepoate, nepoate, dacă ar fi trăit el, nu te-ai mai fi instrăinat 20 de ani, să pleci un copilăș și să vii bărbat însurat, fără să-ți mai aduci aminte de rostul părinteesc.

Da bine bunice, n'ai cum-va vre-un portret de al tatei, să-l văd și eu cum era?

— Portret?— Vrei să ȳci icoană așa în ramă... N'am nepoate; pe vremea noastră nu se pomeneau ast-fel de lucruri. Era bine să fi fost că ți l'ași fi păstrat, cum ți-am păstrat armătura acea și întregul lui port, dar cum vedeai lipseau pe atunci meșteri să le facă.

De câte ori ne aședeam la masă lângă cămin, să mâncăm, observam că bătrâna se silea să-și ascundă lacrimile. În zadar îi repetisem de mai multe ori, că de ce plânge acum, când m'a revădut mare și voinic și când îmi spune că seamăn cu tata ca două picături de rouă.

Într-o seară se hotărî să vorbească.

— Trebuie să fie ceva la mijloc bunice dragă, alt-fel n'ar avea nici un rost la crimele tale...

— «De câte ori am stat lângă căminu ăsta, reluă dânsa, de atâtea ori m'au străbătut fiorii morței și mai cu seamă acum când te văd și pe tine în apropiere, mi se împrospează în minte tabloul înfiorător care mă îngrozește».

— Cum așa bunice?

— «Cum? Tu nu poți ține minte firește; erai numai de 4 ani pe atunci. Era tocmai în toilul războiului din 1877. Pe câmpiile Bulgariei armata vitează a României aliata Rusiei, isbutise să scoată din vizuine pe Osman Pașa. Noi creștinii eram desemnați să fim măcelăriți. Fie-care creștin își făcuse câte o ascunzătoare în piniță, o altă piniță unde își adăpostea familia de frica bașibuzucilor cari cutreerău satele în lung și 'n lat. Vestea căderii Plevnei îndărjise pe musulmanii împotriva noastră. Cu săptămânile nu vedeai țipenie de om prin ulițe. Cea mai mare parte cari aveau cai și catări să-și transporte bagajele, suise munții, unde își construise colibe. Nu mai rămăsese în sat de cât noi bătrânele și copilașii lăsați pe seama noastră să-i păzim. Pe sora ta Ștefana o țineam ascunsă în podul casei. Era fată mare și tremuram de groază îngrijorată de soarta ei. În aceste momente de grea încercare pentru noi, generalul turc Cerechez formase un corp de armată din voluntari și insurgenți cu plată, recrutați din nordul Macedoniei și din Albania, spre a-i băga în câmpul de război».

În drumul lor ce urma să-l facă spre Bitolia, poposise și în comuna noastră să odihnească o noapte. Noră-mea plecase cu fetele în munți. Eu cu sora ta Ștefana și eu țineam rămasese în toată casa. De odată cam pe la nămează m'au pomenit că sue scările șapte debrană, arnăuți din Albania, armați până în dinți. Toți țineau în mâni niște puști cu cremene, ale căror țevi, pe nemițite, erau de doi metri lungime, iar patul tot de metal adus în formă de seceră cu scobitură; purtau fustelele crețe, cam imoase, iar în picioare opinci cu vârful adus și cu ciucuri.

Pe Ștefana o asigurase de mai înainte în pod.

Tu dormeai pe genunchii mei, chiar în acest loc, după ce-ți cântasem un cântec de leagăn.

— E! cine e aci! strigă unul 'nalt.

Tresărîi ca mușcată la inimă de un șarpe și-mi făcui cruce. Iți lăsaî înceti-nel capul pe dușumea și mă sculaî în picioare tremurândă.

Pe vremea aceea eram trecută de 70 de ani.

Mă vădură că's bătrână.

— E... moașe, arată-ne unde o să dormim, să ne dai și de mâncare.

Cu tot ce a dat bunul D-zeu sunt gata să vă servesc.

De alt-fel, n'au așteptat nici o invitație și deteră busna în camera asta, unde țineam focul nestins în cămin.

Să ne aduci pâne albă, 4—5 găini grase pentru mâncare și friptură, ouă.

Da, agă; mă duc numai de cât. Coborâi scările înfrigurată, mă repeđii în camara de jos, luaî într'o mână o covată cu ouă proaspete și în cea-laltă o pâne mare. La întoarcere văđui că tu te deșteptaseși de zgomotul ce-l făcuse debranii și te uitai gales la oaspeții noștrii fioroși; dar de unde să'i ghicești tu un copil cine sunt și ce vor. Unul bătrân aproape nu-și lua ochii de la tine. Pusesem oala să fiarbă și adusesem într'o tavă găinile tăiate să le jumol pentru a le găti mâncarea, când unul mai tinerel, cu mustața blondă și răsucită, țipă la mine de mă cutremurai:

— Să ne aduci și unt, auđi bătrâno?

— Unt... n'am vaci, să trăești aga.

El scrășni din dinți, apoi urmă:

Cum? N'ai... stai că te 'nvăț eu să ai.

Și cum tu steteai întins înaintea lui, te înșfăcă de picior cu o mână, iar cu cea-laltă trase iataganul din teacă.

Aduci unt... ori...

Vedënd că tu ești amenințat să fii tăiat în bucățele, căđui în genunchi și începui a mă ruga disperată:

Agă, în numele lui Alah, în numele părinților tēi cari te-au născut, al nevestei și al copiilor, dacă vei fi avënd, te rog aibi milă de bătrânețele mele... nu mi-l ucide, e singura mea speranță aga, aman !...

Când đici aman unui țure, el se înduioșează.

Dar pe când te ținea el suspendat de un picior, tu ca să te echilibrezi te-ai agățat cu mânușitele de brațul lui și fără să bănușești ce te așteaptă, ai început a suride îngereste la cel bătrân care oprise la timp brațul călăului.

— Merg agă, merg să colind satul, să gălesc unt dar cruță-mi batrânețele de o așa groaznică nenorocire.

— Să te ved, grăi el, slăbindu-te de picioare.

Am eșit din odae și mai mult moartă de cât vie, coborâi scările să merg să le aduc unt.

În acest timp vorbiră între ei în limba albaneză.

Tu vedënd lipsa mea, ai început să plângi. Atunci tot bătrânul care te scăpase, te lua în brațe și spre a'ți astâmpăra plnsul, eși din cămin și trecu în camera de primire din dreapta. Aci privirile lui fură atrase de armătura din perete, precum și de turbanul și eșarfa împărătească.

Citi cea ce seria acolo și de acea emoționat, chemă pe tovarășii săi. Le vorbi ceva, apoi 'i făcu atenți asupra insig-nelor împărătești.

— Dacă tatăl acestui copil ar fi fiul lui Sergiu V... grăi el, apoi e o curată minune. Sunt în casa amicului meu din copilărie.

Văi, Ibraime, ce era să faci! Ași fi fost în stare să te urmăresc până la al nou-lea neam ca să rōsbun sēngele nevinovat al nepotului lui Sergiū, căci presimțirea nu mă înșală că el e.

Nedumerirea luă proporții până venii eu.

— Ale cui sunt armele aceste, mă întrebă soldatul veteran.

— Ale fiului meu, slăvite agă.

— Dar turbanu și eșarfa, tot ale lui? Mai trăește?

— O... nu, a murit e acum un an, sermanul Pitu.

— Ce era el?

— Gogeabaș, timp de 20 de ani până a murit.

Albanezii se uitară mirați unul la altul.

— Al cui fiu era te rog?

Fiul meu și ai lui Sergiu V... care a venit aci din Berat înainte de 1848.

— Alah! alah! făcu veteranul! Ai auđit Ibraime?

Și început să te sărute cu duioșie pe obraz, pe când ochii-i lăcrămau.

— O sermane Sergiu, oh, ce de vreme de când ne-am despărțit, sunt 28 de ani. D-ta d-nă, ești nevasta lui... ce bine îmi pare... ce bine...

Și se apropie respectos de mine, apoi

luându-mi mâna, după ce mi-o sărută, o duse la frunte cu multă reverență, după obicei.

— Camarași! grați el, adresându-se celorl'alți: cum vedeți, suntem în casa amicului meu din copilărie și nu voiți primi nici odată să rămăe amintirea urâtă despre noi în inima acestei femei nobile. În schimbul serviciului ce ne-a făcut, să oferim câte un suvenir micuțului. Iată ce-i pot da eu din partea mea.

Scoase o liră turcească și ț-o lipi pe frunte; cei'alți îl imitară întocmai.

De aci încolo petrecură aproape până în dorii. Tu adormiseși pe genunchii lui Beratec, așa 'i ȳcea amicului bunicului tĂu, care te legănase cu dragoste.

Dacă n'ar fi fost eșarfa acea de colo să deslușească lui Beratec cine suntem, D-ȳu știe ce se alegea de noi.

Iată de ce plâng nepoate de câte ori ne aședăm la masă lângă acest cămin.

Petru Vulcan

Constanța, 23 Septembrie 1902.

I N V I N S

*Convoiuri de corbi
Irvăluie zarea;
Sub streșini de cer
Se leagănă marca.*

*Pe țerm staă pescari
Privind în spre larguri
Cum pierc 'n amurg
Un stol de catarguri.*

*Un euet adine
Vestește furtuna;
In codru'i de nori
Se întunecă luna.*

*Uitându-mă învins,
La ea cum se înclină
Pe-a gândului rug
Mi-aprinde lumina.*

*Că palidu-i nimb
Aminte 'mă-aduse
De-un chip îndrăgii
In vremuri apuse.*

G. Tutoveanu.

IMPRESII DE CĂLĂTORIE ÎN DOBROGEA

A călători în străinătate este astăzi la modă pentru cea mai mare parte dintre noi, ea și cum aici în țară n'am găsi pozițiuni tot așa de pitorești ca și în Elveția sau Italia de Nord.

Chiar în Dobrogea, această stepă de odinioară, sunt atâtea pozițiuni încântătoare, văi în care șerpuesc râuri limpezi prin păduri bătrâne, în care nu o vară e de ajuns să tot colinzi și să admiri minunatele tablouri, pe care natura le desfășură călătorului mai la fiecare pas.

Iei un făgaș strimt, printre copacii ce-ți umbresc calea; mai încolo făgașul începe a se lărgi în forma de pâlnie, care se prelungește deschizându-se pe vale până în cîmpie.

Și aici admiri natura însăși, căci în Dobrogea arta pare că de mult n'a adăogat nimic fermecător naturii.

Așa este acest colțișor de pământ, pe care l'am străbătut în 12 veri și totuși în fie-care an mă atrage frumusețea nenumăratelor sale pozițiuni.

Intr'o dimineață de August luaî fără țel hotărât drumul Tulcei. Sorele abia primele raze și le arăta pe întinsul arizont al mării, și Constanța atunci începuse a se trezi din liniștea nopții.

Înainte șoseaua se așterne ca o fâșie gălbue.

Trec prin satul Anadolchioi ce tinde a da mâna cu Constanța, dacă nu i s'ar împotrivi cazarmile, construcțiunile mărețe și impunătoare. Anadolchioiul are aspirați-

uni de modernizare; casele se țin lanț de ambele laturi ale șoselei. La capătul satului se află târgul de vite, construcțiune solidă aparținând ministerului domeniilor.

Numai de câți-va ani s'a dat acestui târg însemnătatea maritată, de și clădirea datează din primii ani ai ocupațiunei noastre.

Aci se fac în fie-care toamnă alergări de cai pur dobrogeni, recunoscuți prin agerimea lor și care au mai păstrat încă, cu toată în-crușarea rasei, ceva sânge arab.

Anadolehioi s'ar traduce în românește prin satul orientalilor, căci pe vremuri a fost locuit de o colonie de turei venită din Asia mică.

Învățatul Papadopoulos Vretos identifică acest sat cu vechiul Tomis, întemeiat pe găsirea aci a unei pietre cu inscripția orașului și această credință a durat — împrumutând'o și eruditul arheolog Th. Mommsen — până când descoperiri noi au dovedit indubitabil, că Tomis trebuie identificat cu Constanța de azi.

După ce es din sat și las în dreapta tabăra regimentului Constanța, în răcoarea dimineții aerul e plin de frumosul miros al sulcinei, crescută în voe pe marginea drumului. Câți-va pași numai și dai de o fântână cu apă rece și limpede, din care s'a alimentat multă vreme orașul Constanța, care prin natura constituțiunei substratului geologic este lipsit de apă dulce. Locul acesta îmi amintește de nenorocita expediție a diviziei franceze Espinasse din 1854, căci în lagărul de aci oștirea a fost isbită de holeră în noaptea de 27 Iulie, că mureau cu sutele, încât căruțele numai puteau pridi cu căratul bolnavilor

în Constanța, pentru a fi transportați cu vaporul Calypso în lagărul de la Varna.

Câți nenorociți nu vor fi murit pe drum și îngropați în câmp și câți nu vor fi murit chiar în lagăr; foarte mulți au fost îngropați în malul mării la Constanța și osemintele lor au fost găsite acum câți-va ani și îngropate cu ceremonia ce se cuvine unor astfel de viteji, cari 'și-au jertfit viața pentru interesul patriei și al umanității.

În dreapta drumului rămâne satul Palas, ce se pretinde a fi o numire genoveză, ea și toată coasta Mării spre Nord de Constanța, fostă în veacul de mijloc stăpânirea acestor îndrăsneți navigatori și comercianți întreprinzători. Numele său pare a fi venind de la italianescul Palazo.

Lacul de apă dulce «Süt-Ghiol» rămâne tot în dreapta. Numele său s'ar traduce: «lacul de lapte». Se făcea în acest lac pe vremea Turcilor atâta peseărie, că hrănea totă populația satelor de prin prejur, după cum o vacă îndestulează casa săracului; de aceea — îmi spunea un octogenar ture din Mamaia — s'a numit lacul acesta de lapte.

Cam într'o parte a lacului, drept satul Canara, se afla insula numită a lui Ovidiu, ce n'are nimic a face cu poetul roman, dovadă că sub turci se numea Ibraim Adassi, adică insula lui Ibraim multă vreme proprietarul ei.

E o bucată de pământ, minunat înfiptă în apă și ar putea servi ca loc de distracție al acestei regiuni fără arbori, pentru că ostrovul e acoperit cu o bătrână pădure de ștejar și anini.

Numele său a atras pe învățatul italian Amante Bruto, care a descris-o cu culorile cele mai plăcute.

La coada de mează noapte a lacului, între țârm și șosea se întinde pe un povârniș de deal satul Canara: numele lui ar veni pe românește carieră. Căci într-adevăr la o cotitură a drumului, nu departe de sat, dealul stâncos este scobit de lucrători, pentru a scote piatra, ce se întrebunțează la construirea portului Constanța.

O linie de drum de fer leagă aceste cariere cu portul.

De la Canara, șoseaua urecă ușor dealul Caramuratului pe a cărui culme se văd înșirate mai multe movile, resturi de o vechime imemorabilă, lucrări ale popoarelor barbare ce au locuit în vremuri depărtate acest ținut. Timpul de toate mănecător și nesățios l-a privit de veacuri, dar i-a fost imposibil să le nimicească.

Urme ale trecutului! Ce popor v'a ridicat? Pentru ce scop? Și câte năvăliri au trecut peste voi lăsând în urma lor numai jaf și pustietate.

Stoluri de lăstuni stau înșirate pe sârma telegrafului; pe câte un stâlp stă cocoșat uliul, care cu privirea pătrundătoare pândește jos în iarbă prada. Pe câmp sunt înșirați snopi de grâu.

De la un canton părăsese șoseaua pentru a apuca prin miriște pe un drum ce coboară în valea lacului Tașaul. În dreapta rămâne satul Cogeali, locuit de curând de o colonie de Nemți veniți din Rusia și care au înlocuit pe Turcii emigrați. Muncitori cum sunt, acești Nemți au spart țelina ce nu

văzuse de timp îndelungați ferul plugului și acolo unde odinioară creștea bătăria până la burta calului, acum crește cereale din belșug.

Satul se zice a-și fi luat numirea de la un hoga, Ali, venit aici pe vremuri cu un grup de tureci și a întemeiat satul, care azi nu are de cât o singură stradă largă pe care stau înlănțuite casele cu curți mari, în care neamtu își are toată gospodăria regulat așezată.

Până în valea Tașaul drumul este monoton: câmp, praf și soro.

La spatele unei movile mari, împrejurul căreia sunt urmele unui cimitir părăsit, stă ascuns în fundul unei văi ce coboară în lac, satul Ciericea, nevăzut de nicăieri, de cât când ești aproape de el. A fost sat mare înainte vreme, dar în urma plecării Turcilor de aci rămăsese o grămadă de ruine.

Abia de câți-va ani s'au stabilit mai multe familii de mocani, așa că satul este în formare; abia au avut oameni cu ce construi un local de primărie. Biserica și școală încă nu au. Toamna satul are o înfățișare veselă: aci e drumul jumătate pentru cei ce vin cu produse la Constanța. Și nu atât la venit cât la întors mai uită grijile plugarului obosit, trăgând cite un chef la cărciuma lui Chipară. E un amestec ciudat de neamuri: Turcul și tătarul alături cu bulgarul, românul și neamțul petrec la o laltă, ea și când au fost frați da cind lumea.

(Va urma)

Capitolul. M. D. Ionescu.

1902, Septembrie 15

Membru al Societății geografice române

RUBRICA VESELĂ

Intindeți mâna norocului

Prinim la redacție următorul anunțiu-reclama, pe care îl publicăm cu plăcere ca pe un eveniment literar merit a înseniina după moarte frunțile persoaritate ale poetilor români.

*Aris la frații de prin țară
Că subsemnații ne-am decis
De-o vreme 'ncoace și am deschis
O prăvălie literară.*

*Nu vindem haine vechi, vestihuri,
Magiun ori zeamă de curechi,
Noi vindem manuscrise vechi,
Poeme și ori ce fel de stihuri.*

*De-accia oferim parale
Pe orice rind nelipărit,
De la poezii ce-au murit
Și ai să moră prin spitale.*

*Ne oferim să dăm sicriă
Unui poet, să-i facem unuc,
Cu o condiție, anume:
Să moră mai de timpuriu.*

*Și dacă 'n spasmul agoniei
Ne dă cerea de publicat,
Promitem că va fi scaldat
Pe cheltuiala agenției.*

*Măi mult: spre fala țării noastre,
Purtând cunună de martir,
Va fi condus la cinștir
Cu drielul agenției noastre.*

*Căci doar nu aurul, sau ura,
Ne 'nleamnă, ei, un eis sublim;
De bună seamă noi vom
Să 'abogațim literatura!*

*Măi anunțăm pe ori și care,
C'arind un sfint și nobil fel,
Ne 'nsăcicim cu fel ac fel
De hodoslicurii literare.*

p. Agenția trezavasca de editura postuma
Trabus, Kodro, Kandi

p. Confirma: **Rocambole**

FECIOARA

Roman de P. Vulcan

— (ANALISĂ) —

Subiectul romanului prinde perfect din lumea reală multe acțiuni caracteristice. Tipurile celor 3 eroi: Fecioara mascată și cele 2 modele a soților unde iubirea atinge culmele de sublim și profundizimile abisului plângerilor emanând dintr'o gelosie chimerică, sunt tablouri prin cari se pictează perfect viața. Realitatea mi-a pus adesea în față aceste două tipuri; m'am închinat Silviei cu respect; dar am disprețuit pe Fecioara.

Nu'mi aduc o vină pentru disprețul meu, adesea prea fără milă, căci el lovește în o bucată din cangreana socială, pe care mâna scriitorilor intransigenți, ca autorul Fecioarei, trebuia și trebuie s'o picteze cu adevăratele culori spre a fi văzută din vreme de generațiile viitoare și ocolită.

Pe o mare agitată de furtună, când corabia este în pericol, căpitanul caută salvare și o găsește spre farul de lumina ce țermul 'i descoperă; în lume Silvia e farul de lumină spre care trebuie să alerge virtutea, apueată fără veste de valurile agitate ale vieții: Lia.

Am admirat tabloul realității în nudul său.

Un singur punct reclamă după mine o mică recisulare pentru ca drumul Fecioarei pe terenul literar să fie cu totul deschis nebarat de nici un obstacol.

Virtuțile pe unde există sau sunt în fașe vor fi de acord cu autorul asupra tot, dar asupra acelu punct vor trebui să roșească și să-și acopere fața de și vor fi pătrunse de adevărul spuselor.

Cred dar, că învelită mai bine acea formă prea plastică, ar ridica ori-ce obiecțiuni acestei lucrări.

De alt-fel, contra a tot ce e imprimat în *Fecioara*; de oare-ce atinge în viu o rană adâncă și sîngerândă încă, societatea va ridica împotriva autorului o armată de nemulțumiți, pe care-i biciuește.

Eu cred însă că asaltul dat de autor cu *Fecioara* va susține lupta și o va câștiga contra prejudițiilor și cu victoria se va deschide moravurilor o cale mai neprihănită.

Va fi deci un bun reveriment al relelor deprinderi.

Pentru credința ce am fae autorului complimentul meu; dar m'a înțeles asupra cărui punct mă referii mai sus. Cerceteze și văză dacă am dreptate ori nu, căci se poate să am o părere greșită despre sensul imaginii sale.

Cele ce i-am spus le-am dedus din observația raporturilor sociale și legilor de conveniență ce de o cam dată avem pact a ține între noi. Nu le putem resturna de o dată, căci nu ne-ar fi cu putință; dar pentru a ajunge la transformarea de moravuri ceea-ce urmărește romanul acesta, trebuie să luăm calea mijlocie precum a făcut-o în restul (ante și post) frumoasei sale scrieri.

Tipul lui *Barbu* e al omului corect și cinstit... al unui desăvârșit caracter.

Purtarea lui cu toate curatele-i precauțiuni m'a entusiasmat, iar buciiumul conștiinței nepătată și suferința sa, dar nedreaptă răspundere față de ființa-i iubită, mă făceau să sufăr cu el.

Emoțiunea mea mi-a întărit pînă la un punct convingerea, că acți-

unile prind din realitate, căci numai ea ne procură emoțiuni spontanee mai ușor.

E adevărat că pe cei culți sunt și abstracțiuni s'au concepțiuni abstracte ce-i emoționează. Ei însă pricep rostul și împrejurările de creațiune ale unor atari abstracțiuni. Așa pe cine dintre noi n'a emoționat «*Umbra lui Hamlet*» sau «*Vedenia lui Banco*» (*Machbeth*). Pentru ea o lucrare (un roman mai ales) să fie gustat de toată lumea și să-i folosească la toate trebuie să-i emoționeze pe toți prin imagini palpabile și pe cari să le poată întâlni și compara. În *Fecioara* reușește...

În *D-na Dan* am văzut tipul femeii cinstită și pașnică dar barfită din gelosie sau adesea din presupuneri pe cari foarte ușor o slabă educație le sugerează sexului femeiesc. Ea reprezintă tipul unei bunătați vătămătoare; lipsită de autoritate nu poate evita contactul fiicei ei de al unor ființe învelite de hula lumei și târându-și viața în noroiul patimilor. Sunt sorgintea tuturor relelor și desfrău uli. *Lia* răspunde în autoritate la toate acestea. Descriind-o autorul a dat alarma pentru viitor: Feriți tineretul de contactul ei a resunat glatul propovăduitorului virtuții.

În *Slavici* a caracterizat gelosia de binele aproapelui, și ce irațională e resbunarea femeiescă; chiar cu prețul a strica o fericită căsnicie, introduce o intrigă fără te-meiu numai să-și ajungă scopul.

Iulei face bine pe instrumentul orb ce servește la intrigă. Prin ea se vede la ce rele poate fi părtașe ignoranța omenească.

Opran Potăreă

†. EMILE ZOLA

Moartea lui Zola genialul romancier al Franței a cernit inima întregii lumi culte de pretutindeni. Memoria marelui scriitor a fost insultată de unele ziare franceze, așa zise naționaliste, pentru motivul că Emile Zola a isbit cu pana-i de foc, ca un arhanghel, în partea cangrenată a Franței. Ca ori-ce geniu trebuia și Zola — mort să treacă prin furcile caudine. Nu face nimic.

Aceasta a fost un nou prilej să reiasă în toată splendoarea genialitatea acestui titan al condeiului. Diamantul fie și noroit — e tot o piatră prețioasă.

Noi, pentru cari genul n'are patrie și nici naționalitate, depunem o lacrimă sinceră pe sieriul aceleuia care a construit societăți, cu deviza să ne arate calea muncii, adevărului, luminei și dreptății. Ori cât ar turba deci naționaliștii de paradă în contra lui Zola și l'ar ponegri, el tot luceafărul omenirii va rămâne.

Glasul nostru de oameni nepărtinitori fie-le un vot de blam și învețe să fie mai înțelepți pe viitor.

VISE ȘI LACRIMI

POESII DE FLORIAN BECESCU
(STUDIU)

Voidnd să scriu un studiu asupra poeziilor d-lui Becescu, publicate în anul 1901, sub titlul de mai sus, într'un volum de 168 pagini, mi-am adus aminte de o fraasă din «Studii critice» de d-l Gherea, care imi va servi de reazim, sau mai

bine zis de busolă, în drumul ce voese a'l pareurge.

Iată ce spune maestrul criticii române: «de multe ori criticului i se cere inspirație ca și artistului, și iată de ce un prieten și adorator al scriitorului sub îniriurirea acestui îndoit sentiment de dragoste și admirație, poate să simtă și să afle multe însușiri și frumuseți pe cari n'ar fi putut să le vadă cel mai iscusit critic cu analiza lui.

Înainte de a intra în fond, voiu arăta dacă studiul meu critic are de îndeplinit vre-un rol sau nu?

De ce vii să critic? Ce e critica voiu fi întrebat?

Respund: rolul criticii e de a călăuzi pașii copilărești ai literaturii, să încurajeze operele bune, să nu lase să se stracoare opere rele; e un fel de strajă pusă înaintea literaturii, să lase să intre în templul ei numai pe acei ce merită asemenea cinste, iar pe cei lipsiți de talent să'i întărească.

Această critică e așa numită *judicătorească* și avem nevoie de ea câtă vreme o literatură e încă în fașe. Îndată însă ce o literatură s'a dezvoltat, ea nu mai are nici un rol.

Dar lipsind această critică, nu mai rămâne nimica în urma ei? Ba da! Rămâne critica modernă, care nu numai că nu pierе îndată ea literatura se dezvoltă, dar care din potrivă, ajunge tot mai puternică.

Această critică modernă, plină de putere, privește o operă literară ca un produs și ea atare îl analizează, căutând pricinile cari i-au dat naștere, se întreabă care e pricina cea mai apropiată?

Negreșit, pricina e artistul, creatorul operii; deci cea mai dintâi grijă a criticii moderne, este de a statornici o legătură de cauze în-

tre opera artistică și artistul creator. Urmează deci, să analizăm viața artistului, sufletul lui, care ne va explica de ce și cum a făcut el opera aceasta și luând apoi în seamă temperamentul, pibicul lui, și opera artistică a trebuit să fie întocmai cum este și el; aflăm în sfârșit pricinile care au hotărât caracterul operei artistice, sau legătura dintre artist și operă.

Așa dar, temelia criticii, pe cât e vorba de a statorniciei legătura între artist și operă, va fi o analiză pibică a artistului.

Din acest punct de vedere al criticii moderne, studiul meu are un rol de îndeplinit.

A critica nu * * * tocmai ușor, când mai ales ai să arăți legătura între poet și plămuirea lui.

Dar pentru a descrie în mod nepărtinitor biografia poetului, trebuie ca el să fi murit și chiar atunci sunt multe de ținut în seamă și nu poate criticul să spună tot ce are de spus. Dar când poetul e în viață, e și mai greu! Trebuie să fie în seamă de conveniențele sociale; însă chiar bunul simț nu va lăsa pe critic să spună lucruri pe care ar fi trebuit să le spună.

În ce privește pe poet — el singur mă degajază de o bună parte a sacrinei ce mi-am luat de a-i zugrăvi portretul, prin următoarea strofă ce-mi stă la îndărmână și prin care se caracterizează destul de limpede ce fel este el și ce crede despre lume:

VISĂTOR NENOROCIT

De întâlnești în calea pierdută, nu te înșpanănta!
Gronă putea-avor înțelege gândul tău și lira ta.

Toți acei ce însoțea astăzi într'a lumii mare balta
Muritori lipsiți de-o grijă; mai curată mai înaltă.
Dacă în zăbrele mor eroii, dacă astăzi câmbalii
Își ascund nemernicia sub eșarfe și medalii.

Dacă teama neînțelegerii a stins flacăra iubirei,
Dacă lupta mișelească e cuprinsă în legea firei,
Tu, de poți, omorâ-ți teama, curmă-ți gândul chinuit
Și iubeste, bea și cântă..... visător nenorocit!

Lozinca aceasta e popularizată prin cântecile poezilor germani optimiști, și-i cunoscută tuturor sub denumirea: *wein, weib und gesang*, (vin, femei și cântec).

Vom vedea mai la vale, dacă până la fine poetul rămâne consequent lozinței enunțate de dînsul, adică dacă e optimist din fire sau se silește să fie vesel, atunci cînd în inimă înăbușe mîi de suspine.

Serisoarea a VIII, una din satirile poetului, care m'a determinat să anunț sosirea continuatorului lui Eminescu în acest gen în No. 4 din «Ovidiu», îmi vine în ajutor să-i studiez psihicul, căci aci găsesse pe adevăratul Becescu cu toate calitățile și defectele sale — accentuez defecte, pentru că drumul spre țelul către care tinde, fiind aci gloduros, color prăpăstios, și mai în tot-d'auna neguros, el merge șovăind, fără să uite însă ținta care o întrezărește în geana naltă a muntelui.

Ascultați:

Și marea aceluși cântec: de e și ori de e noaptea,
Desundețea și durerea îmi greșe în triste șoapte.
Și a-nar, precum prin neguri trecu o rază de la soare
Nostalgia fericeii mă zdrobește și mă doare.
Am fugit de chin simțindu-l, am fugit de dînsul iarăși
Dar în viața mea fugară, vesnic chinul mi-e tovarăș.
Și mereu mă neșanta gândul cînd și n'alte lumi m'oi
duce
Și cînd mîinile înghețate peste peptu-mi star tor eruce
De copil sorbind în silă, pînă n'fund o cupa amară,
În zadar cerea-i-ași astăzi ce și alții mai cereau:
Cu averea mea de gânduri să îndulcesc un trai pustiu;
Tristul glas ascuns în peptu-mi îmi șoptește: prea
tîrziu!
Prea tîrziu! Sburînd pe calea care duce n'fund de grîpa
Mîngăeri în bietu-mi suflet nu mai pot să mai încaja.

E ca și cum ar fi pornit pe un drum lung și istovirea acestei călătorii îl face să geamă, să se vace și în loc să-l învioreze speranța isbindeii, tot gânduri negre de mörte vin să-i isbească tîmplele:

*Și mă sting privind în juru-mi cu ochi plini de îndurare
Mistruul o lume 'ntregu de idei și de risor.*

Și mai departe ne spune boala de care suferi :

Sunt bolnav de-o boală care cu încetul mă doboară.
Sufletul mi-e însuși boala care corpul mi-l omorâ.
Și mi' nginghe umbra morței în prăpastia-i alăncă.
Fiind-că leacul bolei mele nu-l găsește în lume încă.

De ce nu-l găsește? Fiind-că potetul a plecat să găsească acest leac și în loc să-și poarte speranța în suflet — până îl va găsi, el se sbuciumă în ghiarele desperării. Acés-ta-i slăbiciune.

Constatând'o să trec mai departe să vedem ce zice poetul :

Eu vreau cinste, vreau dreptate, vreau iubire, vreau lumina.

Și mi-e dor, mi-e dor de viață, de o viață mai senină
Ce săr seurge de sub calmul unui cer smălțat de stele
Caer de-ar fi să aflu în lume calmul suferinței mele
Gluța ce-mi amoară trupul, strabătând-o fiorii.
Ar pieri, cum pieri noaptea 'n revarsatul aurorii.
De căldura-atitor doruri care 'mi tremură lînta.

Ne puțința imediată de a găsi cinstea, dreptatea, iubirea și lumina îl va face să asvârle săgeți înveninate împotriva fățarniciei, contra iubirei false (Scrisoarea III) vampirilor artei și întregii societăți.

Nu mă 'ndur de frumusețea imaginelor ce i le inspiră suferința, ca să nu reproduc până la fine această serisoare minunată, care ne redă psihicul poetului chinuit ca Prometheus. E un plîns sincer, e plînsul nostru al tuturor care am simțit dese ori în viață asemenea momente, fără să fim în stare să le pictăm :

O, voi care 'n nopți perclute întrebat-ți în van știința
Și 'n privirea ei ascunsă căutați cheia nemuririi,
Dați-mi vlagă ce mi-a supt-o vâlnășagul nămețirii:
Dați-mi clipele trecute, hranitoare de avînt.
Când în fața minții mele tot era frumesc și sfînt!
Dați mi lacrimile cari, de pe vreați de grea ursita
Multe au curs brazîndu-mi fața, prva de vreme
vestejită.

Ori suflați în lampa vi-ț-mi ce s'fîrșit năvrea să și ier
Și-milosi-sa nu mai sutar, stingeți ultima schintose.

Căci, cum sufletul meu astăzi greu se sclate 'n
forma-i supta.

Eu n'am arme sîngerate ca să stau mereu în luptă.
Cum stau singur în odă și gîndesc, n'apnea frica:
Dureros e 'n lume — Dămine, cînd simți mult și
n'ai nimica.

Avându-l dar în ochi în linii distinctive putem merge mai departe cu analiza, căci dintr'o singură poezie nu-i putem desăvîrși portretul sufletesc.

Dar într'un singur număr din «Ovidiu», unde spațiul ni-i măsurat, nu putem încheia cu un studiu care are de obiect o operă atât de complexă ca cea a lui Beescu; de aceea vom continua în numerile viitoare, când ne vom ocupa cu iubirea poetului, idealul lui, precum și cu tendința sa socială și etică.

Petru Vulcan

NU MAI CERCETA

*Că ne-am urât ori ne-am iubit
Zadarnic veți să cereceți
Suntem departe Tu nu veți,
Că dorul meu s'a înrechit,
Iar sufletu-ți e sărăcit
De ori-ce doreți.*

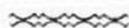
*Chiar dac'a fost când-ra un foc,
Ce au te 'ntrebî ce e acum?
Căci veți găsi făcute 'n seram
Tot ce-ți părea atunci noroc
Norocul i dus din loc în loc
Și fără drum.*

*Și după cum nu poți să ști
Cărările pe mări pustii,
Ori urma șerpilor pe stînci,
Mistern-abiselor adânci,
Aș: tu-n veți ne veți afla*

Simfîrea mea

Racari

Marcelina

„CORDA FRATRES“ LA CONSTANȚA

Se știe că această federațiune internațională, fondată de D-l Efisio Gillio Tos din Turin, din care face parte studenții națiunilor ne-o latine, îmbrățișase și pe Unguri și ultimul ei congres era hotărât să aibă loc la Budapesta. Cum însă sovinișmul Maghiar nu se simțea acasă în mijlocul elementelor tinere și luminate, plus frica de a li se da pe față barbaria, au început vorba aceea «să umble cu șoalda», impunând federației că Românii din Regat și din Ungaria cum și Evreii să fie încorporați în statul ungar adică într-o studențime ce compune «Corda Fratres» să fie împărțită pe state, iar nu pe naționalități.

Propunerea lor fiind respinsă, congresul nu s'a mai ținut la Peșta ei la Veneția, primindu-se pe de o parte demisia reprezentantului ungar D-l D-r. Ludvig, iar pe de alta excludându-se ungurii din federație.

Cu ocazia congresului ce a avut loc la Veneția, studenții noștri au fost obiectul atențiunii și dragostei fraților noștri italieni, cari în zilele de 26, 27, 28, 29 și 30 Sept. au fost scumpii noștri oaspeți.

La Predeal, Ploești, București, Cerna-voda, Braila, Sinaia, Severin, li s'a făcut o primire strălucită. Ne e cu neputință să redăm aci realitatea lucrurilor, dar spre a'și face idee cetitorii noștri, de iubirea cu care au fost întâmpinați, vom schița din fugă primirea lor în Constanța.

Au fost întâmpinați la gară de mii de cetățeni cu muzica reg. 34

Pe peronul gării se găseau so-

cietățile: «Ajutorul» de cultură și bine facere a Românilor Macedoneni și a «Meseriașilor» cu steburile lor, având în frunte pe d-nii T. G. Dabo și D-r. Zisu Președinti; elevii gimnaziului cu stindardul lor cum și famfara liceului; corpul didactic secundar și primar; Primarul și consilierii Constanței, Magistrații șefii serviciilor, numeroși militari și civili.

Trenul apropiind de peron pe iubii oaspeți, un formidabil *e viva l'Italia* spintecă văzduhul. Muzica cântă imnul regal italian, pe când de la fereastra fie-cărui vagon studenții agită sute de steaguri italiene strigând: trăiască România! Pe peron, d-nul Primar Christea Georgescu întâmpină pe studenți printr'o cuvântare adine simțită și mișcătoare, urindu-le bună venire în noul Tomis. Din partea italienilor răspunde simpaticul student Persico. După terminarea cuvântărilor se formează un cortegiu monstru compus din peste 5 mii de inși care se îndrumează pe strada gării pavoazată cu drapele ca și toate stradele Constanței.

În dreptul palatului comunal studenții își descoperă capetele și strigă: trăiască România! Cortegiu de aci în colo se îndrumează pe strada Carol și cu cât se apropie de Ovidiu cu atât devine mai impozant.

Italianii zăbind de departe statuia își descoperă capetele.

Apoi când ajung în apropiere, o plouă de flori acoperă pe Ovidiu.

Pe soclul statuei sunt întâmpinați de doi oratori cari urmează a cuvînta. Piața Independenței e o mare de capete.

Primul care ia cuvîntul e d-nul profesor Dan, care vorbește în

limba franceză în numele corpului didactic.

Regretăm că n'avem la îndemână frumoasa cuvântare a D-lui Dan să o publicăm; de aceea ne mărginim să arătăm că a făcut o impresie excelentă asupra auditorului.

Al doilea care a luat cuvântul, a fost d-l Petru Vulcan, Directorul Revistei Oviviu.

Discursul D-sale pe care-l publicăm mai jos a fost ținut în limba Italiană. Fondul poezic și modul cum a fost rostit a impresionat până la lacrimi pe iubii noștri oaspeți și ea dovedește că l-au simțit, e că, în tot timpul cuvântării, isbucniră în repetite ori: bravo, bravissimo!!

Profesorul italian Badano, felicitând pe D-l Vulcan, l-a întrebat că din ce parte a Italiei este și tot așa a fost întrebat și de studenții Formigini și Persico, luându-l drept Italian.

Iată discursul d-lui Vulcan în limba italiană:

*Amatissimi studenti Italiani
e nobili fratelli!*

Sull' àli della fama librando, com' aura imbalsamata, una lieta novella a noi volando venne-venne dai lidi della dolce e nobile Italia e i cuori nostri di gioia palpitavano e di letizia infinita.

Per i fratelli nostri, è dolce il palpitare!

Alla lieta novella, le fronde e l'erba dei campi nostri, misteriosi tra loro sussurano, e un brivido li assale, un fremito di gioia e di mitè.

O! eh' il gioir è dolce — per i fratelli nostri
Che stringerem in seno-con ansia e con
[amor.

Piu sereno e il di; dei nostri monti

*piu puro è l'orizzonte, e il cuor, come
giovane cuor, innamorato, palpita
trepidando.*

Pálpiti il cuor nascosto
Che n'ha ben donde. Lieto
Il bel raggio del Sol
Mira in fraterno amplesso
Dopo infiti lustri
I nipoti de Grandi
Imperatori e Re
Nell' arti, e nella Guera.

*La cita di Tomis, su cui l'onda nera
spumeggiante precipita mughiando, ai
vostri occhi il suo splendor distende, e
gioisce, e gode.*

Goda e gioisca — che in seno asconde
In questo di — 'l giovin, latin
Sangue gentile.

*E l'antico poeta, il Divo Ovidio, oh!
quanto dagl' orrori dun amaro esilio
cui qui soggiacque per un destin fatale,
l'offuscata fronte il sereno rischiarerèbe
l'amplesso mirando dell' italica gioventu
coi discendenti del Divin Traiano!*

*Non piu loco d'esilio e Tomis ma
d'affrattellamento dei cuori latini, e
«Corda Fratres» qui a onorarla venne
e al mondo mostrar che qui pur giacion
nobili ruderi dell' antica civiltà madre
uostra comune: gente latina.*

*E il popol nostro, che negl' intimi
del cuore una dolcezza sente e un
gáudio immensi, non trova piu parole
per esprimere i sentimenti che gli battá
gliano il petto; sacrosanto è il giorno
d'oggi: è squarcio dal seno dell' eter-
nità che ci mostra in un, corpo e anima,
coi fratelli della nobile nostra sorella
maggiore.*

*Su dunque, o rumeni, innalziam come
il fragor d'un onda, una voce unánime
infino al Cielo, e «Viva l'Italia» gri-
diam, vivano i nobili sua figli cui il
benigno ciel ci diè d'abbracciare in
questo di solenne vent otto Settèmbre*

mille novecento due ch'è già scolpito a caràtheri d'oro indelèbili nel cuor di tutti noi.

Viva l'Italia, Viva la Romanie.

La sfârșit a vorbit d-nul Furculeșcu care a electrizat inimile.

De la statuia lui Ovidiu studenții, au fost conduși la Hotel Carol unde municipiul Constanței le a servit un cupios banchet.

Primul care a toastat a fost simpaticul nostru Primar d-l Christea Georgescu, căruia i se datorează totul cu privire la deplina reușită a acestei serbări înălțătoare, căci serbare sfântă a fost pentru neamul românesc. D-sa a închinat pentru Suveranii Italiei, Persico pentru prosperarea Constanței. Mureșeanu a vorbit în numele ligei. Aū toastat apoi poetul Radu Roseti, studenții Jean Demetrescu, Furculeșcu și Anton Diamandopol. Acela însă care ne-a emoționat până la lacrimi prin discursul plin de patriotismul cel mai cald și luminat, a fost D-l Mihnil Coiciu, Directorul Băncii de Seompt, care a fost viu aplaudat de întreaga studenție și de toți câți au avut fericirea să asiste la acest banchet al înfrățirii italo-române.

Din toastul D-lui Vulcan remarcăm următoarele:

Iubiții noștri frați,

«Dacă frumusețea naturei dobrogene n'a fost în stare să vă încante privirea cum v'a încântat'o pururea frumoasa voastră patrie—un colț de raî—in schimb vă oferim frumusețea inimelor noastre, acest entuziasm și această dragoste ce nu se va stinge nicî o dată, pe carî vă rugăm să le luați

cu voi, să le duceți în Italia și acolo să le înrădăcinați în inima nobilului popor al Italiei, sora noastră cea mare, că ast-fel dragostea prin dragoste să înflorească.

Trăiască Italia ! Trăiască România !» Cuvintele d-lui Vulcan fură acoperite de aplause frenetice.

După banchet a urmat excursiunea pe mare.

Apoi horă monstră la debarcader și împrejurul statuei Ovidiu. La hotel Regnier, unde se află A.A. L.L. R.R. studenții aū făcut manifestații entusiaste în fața Prinților.

La plecare, pe peronul gării, un lucrător italian, cu lacrimile în ochi a ținut o cuvîntare mișcătoare, Intre altele a zis : «duceți salutul meu patriei noastre și spuneți că nicî o țară nu e mai ospitalieră ca România. Noi carî am cutreerat America, Asia, Africa, nicăiri n'am găsit țară mai bine-cuvîntată ca aci. Spuneți la ai noștri că în România trăim mai bine ca în sinul scumpei noastre patrii, etc».

Italianul a fost ridicat pe sus, cuvintele lui aū produs un delir de entuziasm, care l'a curmat nemilosul tren ce ne a smuls din ochi pe scumpii oaspeți spre a-i duce la Cerna-Voda și de aci la Brăila.

George Scipione.

Poșta Redacției

- Din cauza abundenței de materie mai multe articole aū rămas a se publica în numărul viitor. Rugăm deci pe colaboratorii noștri să ia act de acest comunicat.

Două noutăți literare

Din tipografia D-lor Frați Grigoriu, unde se imprimă «*Ovidiu*» vor apare două noutăți literare care sunt așteptate cu multă nerăbdare de iubitorii de literatură.

Aceste sunt: Din «**Largul lumii**», de D-IR adu Rosetti editată de Frați Grigoriu și «**Icone din Viață**», de Petru Vulcan.

În «*Din Largul lumii*», Radu Rosetti și-a schițat impresiile sale ce i-a lăsat vederea mai multor orașe ale frumoasei Italii.

În această operă sunt scene de o incontestabilă valoare. Rând pe rând în pagini fermecătoare ne perindează aci un peisagiu pictat cu maestrie, colo o scenă, dincolo un caracter și câte alte tipuri. Volumul conține aproape 300 pagini, e tipărit pe hârtie velină și cu ilustrații în text.

În «*Icone din viață*», autorul se studiază pe sine pentru a putea cunoaște lumea.

Autorul bașat pe experiența trecutu-

lui și ajutat de o memorie judicioasă, coordonează faptele și judecându-le, trage concluziuni.

Fiind însuși Stan pățitu se fixează pe sine în locul eroiului, căci numai așa se infățișează adevărul pur. În *Icone* defilează 20 de ani din viața autorului în cursul cărora vedem caractere cari au venit în contact cu autorul.

Faptele povestite în marginea realității după ce le cunoaștem, ne sugerează planul unei lupte, lupta pentru: *lumină*.

UN COLȚ DE VIAȚA

de Ion Petrovici

2 Lei Exemplarul

Cererile de abonament se vor plăti înainte. Aceasta din pricină că mulți Domni solicitându-ne trimiterea revistei, noi le-am satisfăcut dorința, neputându-ne închipui că ar fi capabili să fie de rea credință.

Vom aștepta rezultatul circulației noastre până la No, viitor, în cas când nu ne vor răspunde, 'i vom da pe față spre a se feri de ei alte redacții.